

Gramatyka kontrastywna polsko-niemiecka - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Gramatyka kontrastywna polsko-niemiecka
Kod przedmiotu	09.3-WH-FGP-GKO
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Filologia germańska
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2020/2021

Informacje o przedmiocie	
Semestr	3
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obieralny
Język nauczania	niemiecki
Sylabus opracował	dr hab. Jarochna Dąbrowska-Burkhardt, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Laboratorium	30	2	18	1,2	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Gramatyka kontrastywna opisuje różnice i podobieństwa w budowie dwóch lub więcej języków. Porównań można dokonywać na płaszczyźnie całej gramatyki (całego systemu) lub tylko na wybranym fragmencie (podsystemie), np. porównując składnię, fleksję, fonetykę itd. W tym przypadku przedmiotem analizy będą określone podsystemy języka polskiego i niemieckiego. Uchwycone w trakcie analizy empirycznej przykłady różnic i podobieństw stanowią podstawę do formułowania wniosków uogólniających (reguł kontrastywnych), które kształtują świadomość językową i tym samym umożliwiają efektywną naukę i użycie języka w sytuacjach komunikacyjnych. Opis kontrastywny danych par językowych jest również nieodzowny przy opracowywaniu materiałów i podręczników do nauki języka obcego. Stosując profilaktykę najczęściej popełnianych błędów interferencyjnych zwraca się uwagę zarówno na różnice jak i podobieństwa w budowie języków.

Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Należy jednakże oczekiwać, że studenci mają podstawową wiedzę na temat budowy języka ojczystego wymaganą na poziomie maturalnym, potrafią rozróżniać części mowy i części zdania oraz znają podstawową terminologię językoznawczą w tym zakresie.

Zakres tematyczny

Punktem wyjścia analizy kontrastywnej jest przedstawienie przedmiotu gramatyki kontrastywnej i jej celów badawczych. Omówiona zostanie historia i stan obecny gramatyki kontrastywnej wraz z występującymi w tym obszarze metodami badań.

Studenci zapoznają się z praktycznymi metodami opisu językoznawczego wychodząc od pojęcia *Tertium comparationis*. Zajęcia będą skupiały się na zagadnieniach ekwiwalencji i interferencji z uwzględnieniem następujących tematów:

- 1) Kontrasty foniczne [m.in. interferencja i transferencja; kontrasty w zakresie akcentuacji i intonacji]
- 2) Kontrasty morfologiczne [kategorie gramatyczne, przypadki rzeczowników, rodzaj gramatyczny, określoność/nieokreśloność rzeczowników, czasownik, przymiotnik]
- 3) Przyszłość wyrażana czasem teraźniejszym
- 4) Kontrasty składniowe [m.in. orzeczenie w zdaniu oznajmującym, rama zdaniowa, miejsce czasownika w zdaniu pytającym, miejsce orzeczenia w zdaniu podrzędnym]
- 5) Kontrasty leksykalne [rodzaje ekwiwalencji, kontrasty idiomatyczne, fałszywi przyjaciele]
- 6) Interferencja pragmatyngwistyczna - różnice kulturowe pomiędzy rodzimymi użytkownikami języka polskiego i niemieckiego – spojrzenie przez pryzmat języka

Metody kształcenia

Analiza tekstów źródłowych i przykładów reprezentatywnych dla danego zjawiska podsystemu językowego w celu odkrywania podobieństw (abstrahowanie) i formułowania reguł (uogólnianie) w procesie indukcji i dedukcji. Poza tym: prezentacja wybranych zagadnień z zakresu gramatyki kontrastywnej w formie krótkich opracowań popartych przykładami (PowerPoint).

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
-------------	-----------------	--------------------	-------------

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej - właściwe dla programu kształcenia filologicznego	• KF1_W02	• dyskusja • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • odpowiedź ustna • praca pisemna	• Laboratorium
Student zna i rozumie teorie, metodologię oraz terminologię ogólną i szczegółową z zakresu nauk filologicznych [językoznawstwo]	• KF1_W07	• dyskusja • kolokwium • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • odpowiedź ustna • praca pisemna	• Laboratorium
Student potrafi komunikować się w języku niemieckim z użyciem specjalistycznej terminologii	• KF1_U02	• dyskusja • odpowiedź ustna • praca pisemna • referat	• Laboratorium

Warunki zaliczenia

Udział w zajęciach, poprawna prezentacja kontrastywnej analizy zdania, części mowy lub wzorca komunikacji językowej oraz zaliczenie w formie ustnej lub pisemnej kluczowych treści przerabianego materiału pod koniec semestru,

Literatura podstawowa

- Engel, U. et al.(2000): *Deutsch-polnische kontrastive Grammatik*. Tomy I-II. Warszawa.
- Grzegorzczkova, R. / Laskowski, R. / Wróbel, H. (1998): *Gramatyka współczesnego języka polskiego*. Warszawa.
- Helbig, G. / Buscha, J. (2001): *Deutsche Grammatik für den Ausländerunterricht*. Berlin.
- Morciniec. N. (2016): *Gramatyka kontrastywna. Wprowadzenie do niemiecko-polskiej gramatyki kontrastywnej*. Wydanie drugie poprawione i rozszerzone. Wrocław.

Literatura uzupełniająca

- Bartnicka, B. (2004): *Grammatik des Polnischen*. München.
- Bausch, K. R. (1973): *Kontrastive Linguistik*. [W:] Koch, W. A. (wyd.): *Perspektiven der Linguistik*. Tom I. Stuttgart.
- Golonka, J. (2012): *Kontrastive Grammatik Deutsch-Polnisch für polnische Studenten: Ausgewählte Probleme*. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.
- Kątny, A. (1994): *Zu ausgewählten Aktionsarten im Polnischen und deren Entsprechungen im Deutschen*. Rzeszów.
- Kątny, A. (2001): *Kontrastive Analysen deutsch-polnisch. Eine Übersicht*. [W:] Helbig, G. et al. (wyd.): *Deutsch als Fremdsprache*, tom 2.2. Berlin / New York, 392-394.
- Kotin, M. (2015): *Sprachgeschichte und Sprachvergleich. Einige Überlegungen zur kontrastiven Grammatik aus sprachhistorischer Sicht*. Hamburg.
- Morciniec, N. / Prędota, S. (1990): *Fonetyka kontrastywna języka niemieckiego i polskiego*. Wrocław.
- Nagórko, A. (2007): *Zarys gramatyki polskiej*. Warszawa.
- Prędota, S. (1989): *Die polnisch-deutsche Interferenz im Bereich der Aussprache*. Wrocław.
- Schatte, Cz. (1989): *Partizipialkonstruktionen im Deutschen und Polnischen*. Katowice.
- Tęcza, Z. (2010): *Gramatyka angielska i niemiecka w opisie równoległym*. Rzeszów.
- Zabrocki, L. (1970): *Grundfragen der konfrontativen Linguistik*. [W:] Moser, H. Et al. (wyd.): *Probleme der kontrastiven Linguistik*. Düsseldorf, 31-52.

Uwagi

Brak uwag

Zmodyfikowane przez dr hab. Jarochna Dąbrowska-Burkhardt, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 12-06-2020 14:42)

Wygenerowano automatycznie z systemu SyllabUZ